

I krajowa konferencja naukowa na temat
„Badania prognostyczne a problem ochrony środowiska”
(Szklarska Poręba, 21 – 22 X 1974 r.)

Konferencja była wyrazem rosnącego zainteresowania sprawami ochrony środowiska naturalnego nie tylko w kręgu biologów, ale również wśród ludzi zajmujących się innymi dziedzinami nauki. Konferencja w Szklarskiej Porębie zorganizowana została przez Sekcję Ochrony Środowiska Towarzystwa Naukowego Organizacji i Kierownictwa przy współudziale Ośrodka Badań Prognostycznych Politechniki Wrocławskiej. W skład Komitetu Organizacyjnego wchodził: doc. T. Winnicki (przewodniczący), dr J. Baworowski (sekretarz naukowy) oraz członkowie: mgr B. Mielczarek, mgr C. Sztukowski i mgr I. Wróblewska.

W konferencji wzięło udział około 290 osób, między innymi przedstawiciele Ministerstwa Gospodarki Terenowej i Ochrony Środowiska, biolodzy, technicy, przedstawiciele różnych placówek naukowych oraz prawnicy.

Otwarcia konferencji dokonano na pierwszej sesji plenarnej, na której wygłosili referaty: prof. B. Głowiak z Instytutu Inżynierii Ochrony Środowiska Politechniki Wrocławskiej — „Podstawy prognozowania w ochronie atmosfery” oraz dr A. Podniesiński z Instytutu Kształtowania Środowiska — „Kierunki rozwiązań środowiskowych w Polsce do roku 1990”. W swoim referacie dr A. Podniesiński omówił założenia „Kompleksowego programu ochrony i kształtowania środowiska w Polsce do roku 1990”, zalecane w nim posunięcia organizacyjno-prawne, naukowo-badawcze i ekonomiczne oraz ocenił koszty programu.

Ze względu na uczestnictwo w konferencji specjalistów różnych dziedzin, organizatorzy postanowili, że dalsze obrady będą odbywać się w czterech sekcjach: 1) hydrosfery, 2) atmosfery, 3) ekonomiczno-prawnych zagadnień środowiska, 4) pedosfery i litosfery.

Na specjalną uwagę zasługują obrady sekcji ekonomiczno-prawnych zagadnień środowiska. W pierwszym dniu obrad w ramach tej sekcji przedstawiono dwa referaty. Pierwszy, wygłoszony przez dr W. Jermakowicza z Instytutu Nauk Ekonomiczno-Społecznych Politechniki Warszawskiej, pt. „Ekonomiczne aspekty ochrony środowiska”, omawiał ekonomiczne i administracyjne środki ochrony środowiska, takie jak: nakazy i zakazy, subwencje państwowe, działalność ułatwiającą powstanie kooperacji przedsiębiorstw prowadzących wspólną politykę w zakresie ochrony środowiska, opłaty budżetowe, podatki do budżetu państwa, opłaty kompensacyjne i inne. W referacie tym zostały przedstawione i przedyskutowane wady i zalety stosowania środków ekonomiczno-prawnych w ochronie środowiska oraz ich przydatność. Drugi referat tej sekcji pt. „Ekonomiczne problemy prognozowania i planowania jakości środowiska naturalnego” wygłoszony został przez

dr A. Klicha z Instytutu Nauk Społecznych Politechniki Wrocławskiej. Podkreślono w nim konieczność planowania stanu jakości środowiska, wyników prowadzonych prac związanych z jego ochroną oraz konieczność opracowania metodologii perspektywicznego planowania w tej dziedzinie gospodarowania. Planowanie jakości środowiska wymaga informacji o jego stanie i zachodzących w nim zmianach. Informacji takich, zdaniem autorów niniejszego artykułu, dostarczyć mogą głównie badania ekologiczne. Badania takie mogłyby być podejmowane zgodnie z zapotrzebowaniem wynikającym z aktualnego i planowanego stanu zagrożenia środowiska. Widzimy więc konieczność współpracy z ekologami w prognozowaniu zmian antropogenicznych środowiska, związanych z zagospodarowaniem konkretnych regionów kraju.

W drugim dniu obrad sekcji ekonomiczno-prawnych zagadnień środowiska dr J. Boć z Instytutu Nauk Administracyjnych Uniwersytetu Wrocławskiego w referacie pt. „Problemy prawne ochrony środowiska naturalnego” podkreślił, że prawo dotyczące ochrony środowiska w Polsce nie jest usystematyzowane i spójne. Dużą przeszkodą jest tu konflikt interesów między rozwojem industrializacji a ochroną środowiska. W związku z tym, ważnym problemem jest badanie skuteczności środków prawnych przewidzianych prawem ochrony środowiska naturalnego. Drugi referat pt. „Niektóre elementy ekonomiczne i prognostyczne szacowania szkód związanych z zanieczyszczeniami przemysłowymi” wygłoszony został przez dr S. Balickiego z Instytutu Nauk Społecznych Politechniki Wrocławskiej. W referacie tym podkreślono, że system ekonomiczny, zmierzający do zahamowania postępującej degradacji środowiska, musi opierać się na równoległej realizacji programu gospodarczego i programu ochrony środowiska oraz winien wprowadzać zasadę obowiązku rekompensaty szkód wyrządzanych działalnością przemysłową.

Na obradach pozostałych sekcji zostały poruszone takie problemy, jak metody oczyszczania wód powierzchniowych, prognozowanie budowy kanalizacji i oczyszczanie ścieków miejskich, zagospodarowanie wód słonych, długoterminowa prognoza emisji i imisji zanieczyszczeń atmosfery w Polsce, prognozowanie unieszkodliwiania odpadów stałych.

Obrady zakończyła sesja plenarna, na której dokonano podsumowania i oceny przebiegu konferencji, podkreślając jednocześnie konieczność kontynuowania dalszych badań prognostycznych w zakresie ochrony środowiska.

Na konferencji wygłoszono ogółem 19 referatów, które zostały opublikowane przez wydawnictwa Politechniki Wrocławskiej w serii „Prace Naukowe Ośrodka Badań Prognostycznych Politechniki Wrocławskiej”.

Konferencja na temat „Badania prognostyczne a problem ochrony środowiska” stworzyła możliwość wymiany poglądów między specjalistami z różnych dziedzin nauki, którzy powinni uczestniczyć aktywnie w działalności na rzecz szeroko pojętej ochrony środowiska. Żałujemy bardzo, że zabrakło na konferencji referatów o tematyce ekologicznej. Ekologia powinna włączyć się w badania prognostyczne związane z ochroną środowiska, a nawet odegrać w nich rolę przewodnią. Z całą pewnością celowe jest kontynuowanie tego typu międzydyscyplinarnych spotkań, w których znalazłoby się miejsce również i dla ekologii.

A. Kozakiewicz, A. Banach i M. Kozakiewicz